

Portugal

«Roger i Taizé van anticipar el cristianisme del futur»

António Marujo, periodista portuguès especialista en Religió

Carme Munté

António Marujo és un periodista portuguès especialitzat en informació religiosa. En el llibre *Diálogos con Dios de fondo* (Fragmenta Editorial) recull bona part del fruit de la seva tasca periodística al llarg de vint anys al diari *Público*. Són entrevistes a 28 personalitats molt diverses entre elles però que totes apunten a la transcendència. Des de Hans Küng fins al cardenal Gianfranco Ravasi; des del Dalai Lama fins a l'abbé Pierre o el germà Roger de Taizé. També podem llegir les entrevistes a catalans com ara Raimon Panikkar, Jordi Savall o l'abat Josep M. Soler.

El tema religiós desperta recels en un mitjà de comunicació generalista?

Més que recels, hi ha desconeixement i prejudicis. El problema de les redaccions és que no es coneix el mecanisme, la qüestió religiosa i la dinàmica de la institució religiosa. El que atreu és majoritàriament la vessant més folklòrica, el que no és habitual i, en canvi, no desperta tant d'interès quan hi ha alguna cosa important.

Li ha tocat fer molta pedagogia?

Cal ser molt pedagògic amb cada editor, director... A *Público*, on he treballat 23 anys, he estat l'únic que s'ha mantingut sempre en la mateixa secció. La pedagogia és una constatació, però això no és cap problema. Cal aquesta actitud d'explicar les coses perquè així hi hagi una mica més de tolerància i coneixement del qui pensa diferent.

I l'Església, recela dels mitjans de comunicació?

Sí, i és un problema greu! Jo dic en broma que estic al mig i pateixo per totes dues bandes. De fet, ens passa el mateix a tots els periodistes d'aquest àmbit. Fa un mes vaig participar en un seminari internacional de periodistes de religió i tots sentíem el mateix: la ignorància de les redaccions i la ignorància dels líders religiosos. Persones d'Església, i d'algunes religions, critiquen el sensacionalisme, la poca profunditat amb què els mitjans de comunicació tracten les notícies. Potser tenen raó en molts casos, però també la tenen els periodistes quan diuen que els lideratges religiosos no coneixen el llenguatge dels mitjans, no comuniquen bé, tenen prejudicis enormes en relació amb l'univers de la comunicació... En la institució religiosa preval la imatge del púlpit —d'una persona que parla des de dalt per ser escoltada— i no la idea d'una

Daniel Rocha

«L'Església ha de comunicar també d'aquesta forma ràpida i senzilla, dir-ho tot en una sola frase. El papa Francesc diu coses molt profundes en pocs caràcters»

plaça pública on ens creuem, intercanviem opinions i ens posem al mateix nivell que els altres. En l'actualitat, la veu de l'Església és una entre milers, i ha de canviar tota lògica i dinàmica de la comunicació per ser escoltada.

La religió ven?

Sí, i quan el treball està ben fet encara ven més. Poc abans de deixar *Público*, vaig publicar dos treballs periodístics que van ser els més llegits a la web del diari. L'un era sobre la «biografia impossible» de Jesús i l'altre sobre el paper de les dones als Evangelis. Van ser dels textos més llegits aquells dies. D'altra banda, en la versió impresa, vam publicar un suplement sobre la vida de Joan Pau II el dimecres anterior a la seva beatificació. El dimecres és un dia que el diari ven molt poc. Doncs aquell dia van augmentar les vendes un 10%. L'últim dimecres que el diari va vendre tant va ser quan vam tenir en portada el primer acte de Benet XVI en la seva

visita a Lisboa.

En una de les entrevistes, el biblista i poeta José Tolentino Mendonça diu que la teologia, a Portugal, té estatus de clandestinitat i que cal que obtingui la carta de ciutadania.

Hi ha elits culturals i polítiques que marginalitzen la reflexió teològica a la nostra societat. Seria positiu que la gent dialogués i es respectés més, i que tots plegats poguéssim construir una societat més justa. D'altra banda, una de les característiques de la nostra societat mediàtica és que tendim a reduir-ho tot a una frase, eslògan o tuit. És tot tan superficial que no queda temps per a la reflexió més profunda. La religió, per la seva banda, proposa aquesta reflexió profunda.

El Papa comunica missatges profunds a través de Twitter!

El cardenal Gianfranco Ravasi ha dit recentment que el primer que va fer servir el tuit va ser Jesús, perquè hi ha moltes frases de l'Evangeli on Jesús no diu més de 140 caràcters. Certament, l'Església ha de comunicar també d'aquesta forma ràpida i senzilla, dir-ho tot en una sola frase. El papa Francesc diu coses molt profundes en pocs caràcters.

Quins elements tenen en comú les 28 persones que entrevista en el llibre *Diálogos con Dios de fondo*?

Són gent molt interessant, que diuen coses molt interessants, i ho fan a partir de la seva experiència de Déu. Per a tots, Déu és sempre un Misteri que ens sobrepassa.

El context de les entrevistes són els pontificats de Joan Pau II i Benet XVI.

Sí, però moltes de les entrevistes anticipen algunes necessitats de canvi. Amb la seva decisió de viure a Santa Marta i no al Palau Apostòlic, el papa Francesc ha mostrat la seva intenció de fer canvis importants. El Papa es mostra com un més. És un líder, un animador de la comunitat, però no una persona distant. Crec que dessacralitzarà el papat completament. Així mateix, mostra que el més important és acollir la gent que

pateix. L'Evangeli, segons el Papa, no és un codi doctrinal, sinó un codi de vida.

Li agradaria entrevistar el Papa?

Moltíssim. És curiós que tot i ser una persona a la qual no li agradava concedir entrevistes, ja n'hagi concedit més com a Papa que com a cardenal. El més sorprenent és que cada dia té alguna cosa interessant a comunicar tant als creients com als no creients. Coses profundes, interessants, coses que van al fons dels problemes. Per això m'agradaria entrevistar-lo.

Què li preguntaria?

Sense canviar el que és essencial de la doctrina, el papa Francesc ha obert el camí perquè l'Església pugui reflexionar sobre algunes qüestions de moral, per exemple. Li preguntaria: fins on podem arribar, en el sentit que l'Església ha de fer un equilibri entre el que defensa i l'acollida de la gent? Una altra qüestió és el paper de la dona a l'Església. Quan tornava del Brasil, el papa Francesc va dir que hi ha poques dones a la jerarquia de l'Església, i que cal fer passos per tenir més veus femenines en aquest àmbit. Segons algunes persones, fins i tot es podria crear una dona cardenal. Pot ser, però jo crec que el més important és que canviarà la manera com la dona es troba present dins de l'Església, a partir d'una visió i lectura bíblica més pregona. Cada vegada que escolto i llegeixo els estudiosos de la Bíblia, augmenta en mi la convicció que als inicis la dona estava molt més present en el lideratge de les comunitats cristianes. Molt més important que l'ordenació de les dones és valorar el seu paper i aportació a l'interior de les comunitats cristianes. Si dins de les comunitats no les valorem, si fins i tot dins de les famílies continuem pensant que el seu lloc és la cuina, aleshores les coses no canviaran.

Quin dels personatges que ha entrevistat l'ha marcat més profundament?

El germà Roger de Taizé. Ja coneixia Taizé com a experiència personal, i després vaig tenir ocasió de conèixer el germà Roger com a entrevistat. Crec que Roger i Taizé van anticipar el cristianisme del futur, i el que ja es viu a molts llocs: un cristianisme que posa

en el centre la persona de Jesús i que valora la importància de la Bíblia com a experiència de fe, de reflexió, de punt de partida per viure d'una manera determinada; un cristianisme que supera les diferències, que sap trobar la unitat en la diversitat, però sense amagar la diversitat, sinó subratllant-la i posant-la en diàleg; i un cristianisme que s'apropa a la Bellesa, a la música, a l'expressió artística, i que té molt a dir a la dona i l'home contemporanis.

